

Изглед типичне римске виле

ВИКЕНДИЦА РИМСКОГ ВЕЛИКАША

Најновија археолошка истраживања су показала колико је подручје Колубаре богато налазиштима и колико је хитна њихова заштита. – Фреска и подно грејање из IV века

Никада се неће сазнати колико је археолошких налазишта, споменика историје и народне архитектуре уништено последњих деценија на подручју површинских копова Рударског басена „Колубара”, у околини Лазаревца. Тек је пре осам година, сусретом људи који имају слуха за заштиту културних добара, почела да се води већа брига и да се спасава што се још да спасти. Вечерас ће у сали Дома културе у Лазаревцу, са почетком у 17 часова, свечано бити представљена трећа свеска часописа „Колубара”, у којој су објављени резултати нових археолошких истраживања на овом подручју.

http://www.heritage.gov.rs/cirilica/Download/Kolubara_01.pdf

http://www.heritage.gov.rs/cirilica/Download/Kolubara_02.pdf

http://www.heritage.gov.rs/cirilica/Download/Kolubara_03.pdf

Средњовековна некропола - Црквине

Као што сазнајемо од Часлава Јордовића, археолога Републичког завода за заштиту споменика културе, ова установа је у сарадњи са заводима за заштиту из Београда и Ваљева направила попис уништених археолошких налазишта. Затим су почела ископавања на три најугроженија локалитета – Манастиринама и Црквинама у селу Скобаљ и Мађарском гробљу у селу Цветовцу.

Реконструкција објекта из раног енеолита - Каленћ Ливаде

Показало се да Манастирине човек насељава последњих седам хиљада година. Керамика пронађена на овом месту потиче из 12. и 13. века и употпуњава слику средњовековне културе Србије. На локалитету Црквине, поред праисторијског материјала, откривена је и римска вила из IV века. Вила је луксузно грађена – зидови су јој били украшени фрескама са биљним мотивима (преовлађују црвена, плава, и бела боја), а унутар објекта је било урађено подно грејање. Очигледно је да је ова „викендица” припадала неком великодостојнику што доказује римску доминацију на овом простору.

Мађарско гробље

Пре три године багери су на Каленић ливадама налетели на неолитско насеље (3300 година пре наше ере) са очуваним остацима земунце у којој је откривено огњиште са доста керамичких посуда за свакодневну употребу. Насеље је страдало у пожару, а трагови стихије видљиви су на дубљим и плићим зделама, пехарима и питосима. Први пут је на подручју Србије откривен у целини стамбени објекат из металног доба са свим елементима за његову реконструкцију.

Село Скобаљ богато је археолошким налазиштима. Поред поменутих, ту је и велика праисторијска хумка (локалитет Камал) на којој су претходно извршена геомагнетска испитивања.

Остаци римске виле - локалитет Црквине - село Скобаљ

На подручју Рударског басена „Колубара” откривен је велики број вредних кућа и помоћних зграда подигнутих још у време Првог српског устанка. Жеља Завода је да се ови објекти народне архитектуре пренесу на једно место и сачувају у виду етно-парка. Дуго се сматрало да је колубарски крај био ван свих важнијих утицаја током праисторије, а касније далеко од важних путева. Најновија истраживања су показала колико је нетачно и колико је важно да овај крај најзад добије свој музеј.

Вечерашња промоција часописа „Колубара” и резултата археолошких истраживања организована је у сарадњи Рударског басена „Колубара” са Републичким заводом за заштиту споменика културе, Заводом за заштиту споменика културе града Београда, Заводом за заштиту споменика културе из Ваљева и Археолошким институтом из Београда.

Светлана Штрбац